

P. Borbély Katalin

Hítvallás helyett

A Barátok Verlista kiadványa PDF-ben – 2013.

(Hitvallás helyett)

Egy életem át

Talán három éves lehetett. Ott állt az ajtóban, s megszeppenten nézett apjára. Véletlenül tévedt a tisztaszobába, ahol az öreg számadó épp az elszámolást készítette a grófnak. Csak egy pillanatra nézett fel, ahogy meglátta az árnyékot. Arcán barázdát vetett az élet, busa szemöldöke és kackiás bajusza őszbe hajlott. A pillantásától még a hideg is kilelte. Apja nem szólt, csak mártott egyet a tollon, aztán tovább szántotta szálkás betűivel a kockás füzet lapjait. Ez a kép maradt meg benne, no meg néhány elsárgult füzetlap az öreg írásával, és a hófehér lúdtollakból egy, melyet kincsként őrzött. Apja a következő évben meghalt. Szélütést kapott szántás közben. Így neki, a nyolcadik gyereknek nem sok emlék maradt. De a szálkás betűk, és a tinta illata már gyerekkorában rabul ejtette.

Tízéves volt, amikor először mehetett iskolába, addig egy tanyán laktak, ahol anyja cselédséget vállalt, hogy eltartsa őket. Földöntúli boldogság volt átlépni a két tantermes falusi iskola ajtaján. A tanító úr végigmérte, majd a hátsó padba küldte. Szíve a torokban dobogott, amikor kinyitotta az ábécéskönyvet. Barátkozása a betűkkel nem sikerült zökkenőmentesen. A mártós toll hegyéről a tinta minduntalan lecseppent, és alaktalan pacát ejtett a füzet hófehér lapján. Pedig otthon, a porban már rajzolt néha nagybetűket, melyeket anyja mutatott, még a nevét is le tudta írni, és erre büszke is volt. Aztán lassan kerekedni kezdtek a jelek a csíkos füzetlapon. Nemsokára már csak az bosszantotta, hogy nem szálkásodtak, mint hajdan apjáiéi, hanem kereken gömbölyödtek. Csak jóval később jött rá, hogy ez a fajta írás, a megkérgesedett, munkában fáradó ember sajátja. Mire kijárta az elemi, igazi töltőtollat kapott jó eredményéért ajándékba

De a sokat szorongatott mártós toll bekerült a kincsek közé, apja régi írószerei mellé. A tanulás továbbra is jól ment, pedig ahogy a testvérek kirepültek, egyre több dolog maradt rá. Anyja elfáradt, megtört az évek során. Mire végleg megpihent, már egyetemista fiára lehetett büszke. Mai napig sem tudta, miért emelték ki, de ösztöndíjjal tanulhatott agronómusnak.

Másodéves volt, amikor kitört a második világháború. Egyből a frontra került. A lövészárkok poklában is szakított magának pár pillanatot az írásra. Gyakran egymásnak adták a tintaceruzát, melynek hegye tövig kopott, hiába nyálazta, akkor is alig fogott. A tábori lapot Boriskának küldte vissza a kisfaluba, a kis noteszba - melyet a zubbony zsebében hordott - pedig néhány megrázó eseményt jegyzett fel. Amikor hazakerült, megpróbálta folytatni az életét, de már semmi nem volt ugyanaz.

A háború után befejezte az egyetemet és agronómus lett a frissen megalakult termelészövetkezetben. A munka szervezésekor valahonnan tudatalattija legmélyéről felderengett valami a múltból, mintha apja figyelné minden mozdulatát, s ellátná tanácsokkal, mint valamikor ott a tanyán. S ettől a gondolattól gyorsabban futott a vadonatúj golyóstoll a kockás papíron, amelyen a beszámoló piszkozatát írta a félévi záró-értekezletre. Aztán gondolt egyet, felállt, és a vitrinhez lépett. A polcon ott állt a díszes fadoboz üvegtetővel, melyet a minap csináltatott az asztalos fiukkal, a réges-régi, viharvert lúdtollnak. A mester furcsállta ugyan a dolgot, de nem szólt semmit. Neki már hatalma volt. Fáradhatatlanul dogozott egy életen át, felnevelt három gyereket és mindig hűséges volt Boriskához. Neki írt először verset is.

Amikor nyugdíjba ment, úgy érezte, mintha kiszabadult volna a lelke. Megbékélve vonult vissza, hogy végre azt tegye, amit mindig is szeretett volna. Írni kezdett. Hirtelen millió gondolat tolt fel agyában, és mind helyet kért magának a hófehér papíron.

Először csak a versek jöttek sorban. Hol az erdőről, hol az állatokról hol a csillagokról. Később verset írt az unokáknak. Majd elkezdte írni élete történetet.

Egyre többször vonult be a belső csendes szobába, s lassan már csak ez érdekelte. A mama beletörődéssel tűrte és szolgálta ki ezt a „bolondságát” is. Hetvenedik születésnapjára a gyerekek nagy-nagy ajándékkal lepték meg, kiadatták a verseit egy kötetben, s mellé készítették egy lúdtoll alakú golyóstollat, hogy a hosszú betét elég legyen, míg be nem fejezi új könyvét.

Egy nap, ahogy ott ült ismét az asztalnál, és egyforma szálkás betűkkel fáradhatatlanul rótt a fehér papírt, egyszer csak mégis kifogyott a toll. Ingerülten kelt fel, hogy másikat keressen. De bizony, már minden íróeszközt kiírt, ami a házban található volt. Bosszús volt, azt hitte, ma már befejezi végre, s utána pihenhet, lecsillapodik a benne égő tűz, amely azóta perzseli, mióta apját írni látta. Aztán lassan a komódhoz lépett, s elhúzta az üvegtetőt a díszes dobozon. Hosszan nézte az elsárgult, csapzott libatollat, mielőtt elővette volna. Megremegett a keze, mielőtt a tintás üvegbe mártotta. Ez is régi volt, mint a toll. Már nem emlékezett rá, kitől kapta, de mindig is ott volt a helye a komódon. Ahogy írt, egyre fáradtabb lett, mintha az életereje a tollon keresztül a papírba szállt volna. Amikor végre leírta az utolsó szavakat, végképp kimerült. Aztán amikor aláírta a nevét, hirtelen alig hallható reccsenéssel kettétört a tollhegye. Szinte nem is hallotta, lefektette társát a papírra, lekapcsolta a lámpát és csöndesen kicsozogott. A konyhában Boriskának feltűnt, milyen szótlan és fáradt.

- Mi a baj, Papa?

- Befejeztem Mama - mondta alig hallhatóan. - Megyek, lepihenek.

Azzal tovább csoszogott a hálószoba felé.

Békés álmában apja mosolygott az íróasztal mögött, és ő már nem félt annyira, sem tőle, sem, az élettől. Reggel Boriska hiába keltegette, ajkán mosollyal, csendesen távozott el.

(Én is voltam gyerek)

Gyerekbánat

Izgatottan ébredt. Fent volt még mielőtt az óra csörögni kezdett volna. Ma van a nagy nap, ma végre hazajön anyu. Mintha egy örökkévalóságig lett volna oda.

Ahogy a busz kigördült Ungvárról ő máris fellélegzett. Alig várta, hogy otthon legyen az ő kicsi lányánál. Szeme előtt összefutottak az országút melletti fák egyre csak a gyerek arcát látta. Vajon hogyan telt számára ez a két nap?

Az iskolában az órák borzasztó lassan vánszorogtak. A harmadik óra, a matek, éppen nem akart eltelni. „Vajon otthon lesz mire az iskolából haza érek?” - gondolta izgatottan. „Hozza-e az ajándékomat? Persze, hogy hozza, hiszen megígértel!”

„Holnap lesz nyolc éves vajon fog-e örülni a babának? Hogy mondjam meg neki, hogy már nem volt pénzem megvenni az órát, amit megígérttem?” - Töprengett miközben a busz átlépte a magyar határt.

Az ebédhez már végképp nem volt türelme. Evett egy pár kanál levest aztán visszavitte a tálcat a mosogatóhoz. „Még a leckék is! Hát ennek már soha sem lesz vége?” gondolta miközben bánatos képpel hajolt a könyvei fölé.

A táj lassan ismerősre váltott, a busz elhagyta Debrecen határát. Mindenki izgatott készülődésbe kezdett. Összepakolták a dolgaikat, hogy semmi ne maradjon a buszon.

A parkolóban aztán mosolyogva búcsút intettek egymásnak, s haza indultak. "Még csak fél négy! Előtte haza érek" - gondolta és ismét elmosolyodott.

„Na végre, négy óra!” - sietve elpakolta a könyveit, már száguldott is ki a napköziből, még a többieknek is csak alig köszönt már kint volt az utcán végig a Jókai-n, majd a Bethlen-en. A sarkon egy pillanatra megtorpant, elnézett az ablakra. „Ég a villany!”

A csengetésre azonnal nyílt az ajtó.

- Anyukám! - kiáltott a gyerek és sírva fakadt.

- Itt vagyok már kisszívem! - ölelte meg anyja miközben eleredtek a könnyei. - Mondtam hogy csak két nap. Ugye nem is volt olyan szörnyű?

A gyerek csak hüppögött szorosán ölelte.

- Na megnézed, mit hoztam neked? - próbálta oldani a feszültséget. Ahogy beléptek a szobába az ágyon ott ült a nagy hajas baba, ég-színkék szeme rá mosolygott.

- De szép...! - sóhajtott, a mozdulat, amellyel a babáért nyúlt megállt félúton, kérdően nézett anyára. Nem kellett kimondania az asszony a pillantásából kitalálta mire gondol.

Lassan leült az ölébe vonta a gyereket.

- Tudod nem láttam igazán szép órákat, olyat, ami igazán neked való lett volna. Ezért arra gondoltam, hogy most megkapod a babát, hiszen erre is régóta vágytál, és ha eladom a ruhákat, amiket hoztam, akkor elmegyünk együtt, és olyat veszünk, ami neked tetszik... jó lesz így? - fordította maga felé a gyerek arcát, s könnyein keresztül próbált mosolyogni.

- Jó... - mondta a kislány, s a baba után nyúlt. De az anyja látta arcán a csalódottságot, s tudta azt is, hogy a gyereket nem tudja becsapni. Megmutatta, hogyan jár és hogyan sír a Katinak elnevezett baba, aztán gondolt egy nagyot és lecsatolta a saját óráját.

- Neked adom, amíg nem tudunk venni egy másikat.

A gyerek boldogsága nem ismert határt. Sokáig ölelte anyját, aztán önfeledt játékba kezdett a Kati babával. Félnyolc körül aztán megegyezetek abban, hogy a baba igencsak elfáradhatott a hosszú úton, ideje lenne lefektetni. A kislány mögött becsukódott a fürdőszobaajtó. Anya megágyazott... majd a mozdulatot félbehagyva ugrott a kilincshez. Aztán csak ennyit mondott:

- Az órát... - nem fejezte be.

A gyerek kezén az óra már ázott a csap alatt.

- Most mi lesz? - nézett fel a felnőltre, és szemében ismét megjelentek a könnyek.

(Az érem két oldala (anya és gyerek))

Csendek és könnyek

1) A szülőszobán az orvosi utasításokba gépek zümmögése, anyák sikolya vegyül, aztán egy pillanatra csend lesz. megszületik a gyermek, és a szülőágy körül állók lélegzetvisszafojtva várják, hogy felsírjon. Éles hangja betölti a teret, anyját elönti a boldogság, szólni nem tud, csak könnyei peregnek.

A baldachinos babaágyban kéthetes kislány pihen. Jóllakott, épp csak piheg. Anyja visszafojtja a lélegzetét, csak akkor nyugszik meg, amikor meghallja a szuszogását.

2) Az asszony elgondolkozva áll az ünneplő sokaság között. Nem hallja az iskolaigazgató évváró szavait. Csak az ő kis tündérkéjét látja, azt a gyönyörű, hosszú hajú kislányt, akit még nem olyan régen pólyában ringatott. A mikor a gyerek átadja a kitűnő bizonyítványt, elerednek a könnyei.

A kislány látja anyja könnyeit, és eszébe jut az a nap, amikor a számtandolgozat írása közben a tanító néni észrevette, hogy lesett. Amikor felszólították, már lángolt az arca a szégyentől, már nem hallotta a dorgálást, csak szíve heves dobogását.

3) Amikor a gyermek belépett az ajtón, tudta, hogy baj van. Ilyen lesütött tekintete csak akkor van. Remegő kézzel nyitja ki a bizonyítványt. Matematika elégtelen. A többit már alig látja a könnyeitől. Hirtelen düh és fájdalom szorítja a torkát, ha most megszólalna, ütne is. Nem szól, de arcára íródott minden haragja.

Amíg hazaért, bőven volt ideje gondolkodni. Kezét sütötte a bizonyítvány. Mit is mondhatna? Talán, hogy „majd kijavítom”. Ezt mondta minden elrontott dolgozat után. „Jobb, ha nem mondok semmit, majd jövőre bebizonyítom.”

4) „Elértük hát ezt is” - gondolja, míg haját fésüli, mielőtt a szakmunkás-oklevél átadó ünnepségére indul. Eszébe jut, az a bizonyos öt évvel ezelőtti bizonyítvány. Mint egy rossz rémálom. Elmosolyodik csak, és nem emlegeti fel.

Amikor átadja a bizonyítványt, tekintetük találkozik. „Látod, mama, büszke lehetsz rám!” - mondja a barna szempár.

5) Könnyeivel küzd egy darabig, aztán nem bírja tovább, utat enged nekik. Egészen bizonyos, hogy ilyen szép menyasszonyt még nem látott a világ.

Fogva tartják a kételyek. Szíve zakatolásától alig hallja a kérdést. Aztán halkán „Igen”-t mond.

6) „Istenem ez a tehetetlenség!” - sóhajt, miközben a kórház folyosóján sétál. Hirtelen megrohanják az emlékek. Érzi a fájdalmat, peregnek a könnyei, mint azon a délutánon, amikor a kislánya született.

Újabb fájás. Sikítani nem mer. A csendet csak a szívhang lükte-tése zavarja meg. „Jaj, mama, nem mondtad, hogy ennyire fáj!” - gondolja a következő fájásnál. Aztán a pillanatnyi csendet a gyermek sírása töri meg.

7) Az asszony egyedül ül a konyhában, már panaszkodnia sincs ki-nek. Míg teáját kortyolja, visszaidézi az utolsó összeszólalko-zást. Semmi rossz szándék nem volt benne, csak anyai féltés, amikor megemlítette a lányának, hogy egy presszóban látta a ve-jét. Akkor nem volt csönd, hanem elkeseredett hadakozás.

„Miért véded, hát nem látod, mi történik?”

„Mama ne szólj bele ez az én életem!” - mondta, és becsapta az ajtót. Most csönd van, süket csönd.

8) A lány egyedül áll a ravatal mellett. Szándékosan hamarabb jött, hogy bocsánatot tudjon kérni. Most mégis hangtalanul áll, csak vállát rázza a zokogás. „Miért, mama?”

De már senki nem válaszol.

Örökség

A 70-es évek végén egy városi gyereknek csodálatos élmény volt falun nyaralni. Szabadság-illata volt mindennek. Nem volt vekker, ami ébreszt, mégis korán keltünk, mert a kakas pontosabb volt mindenfajta óránál. Kukorékolása élesen hasította a hajnali leve-gőt. Az önfeledt játékba csak néha merült „munka”, de itt még az is élmény volt.

Egyik nap a szőlőkötés volt soron. A munkában ugyan nem sok ré-szem volt, de a dülőben vadvirágot szedni imádtam. Akkor is kipi-rult arccal futottam a színpompás csokorral, melyet mamának

szedtem. A pajta előtt megtorpantam, olyan szép dallam jött eléem valahonnan a sorok közül. Óvatosan kerestem meg mamát, mintha attól féltem volna, hogy ha zajt csapok, a dallam, mint tündérpillangó tovalebber, s a semmibe vész.

- Mit énekelsz? - kérdeztem csendesen, még mindig a virágot szorongatva.

- Csak egy népdal. Még az anyukámtól tanultam. Tetszik?

- Igen.

- Tudod, a magyar ember mindig énekel, ha bánata van, ha örül. Így még a munka is jobban halad.

- Énekeld el még egyszer!

Mire végig értünk a szőlősoron, már én is énekeltem, nemcsak a „Felszállott a páva” címűt, hanem még másik két dalt is. Ezután mindig különös boldogsággal vettem részt az eddig unalmasnak ítélt munkákban (mint krumplihámozás, gaszdedés, satöbbi), mert a közös éneklésnek varázslata volt, amit csak mi tudtunk.

Később az iskolában is tanultuk ezeket a dalokat. Aztán az énekkarba is azért jelentkeztem, hogy még több szép magyar dalt tanulhassak. Itt találkoztam először Kodály Zoltán: A székely főnóban című zeneművével és a Hány Jánossal, melynek „Intermezzo” és „Harangjáték” darabjai fontos részévé váltak azoknak a zenei összeállításoknak, melyeket pihenésként hallgatok. Zenetáncítási módszere része lett a mindennapoknak.

Amikor a gyerekeim iskolába kerültek, s együtt tanultuk újra a „Felszántom a császár udvarát” című dalt, akkor értettem meg Kodály munkásságát. Ha meghallom ezeket a régi dallamokat, ma is a nagyszüleimhez, a régi faluhoz kötöm, felidéződik bennem az a kemény munka és élet, melynek örömét és bánatát fejezik ki.

Hogy tényleg működik, akkor tudatosodott bennem, amikor a kisfiamat táncolni láttam a Hány János verbunkjában.

Így él tovább bennünk a népdal akkor is, ha már a nagymamák sem élnek, mert a gyerekeknek Kodály megmutatja, hogy miért szép.

(Életképek)

Egyedül

Ahogy kinyitotta a szemét rögtön tiszta volt a tudata is. Körül vette a sötétség és a csend, melyet csak a kakukkos óra ketyegése tört meg.

„A kakas előtt egy fél perccel” - mosolyodott el, ahogy eszébe jutott anyja mondása.

Kisgyerek korától mindig korán kelt. Csakugyan anyja már a kendőnél járt, amikor megszólalt a kakas.

A hideg víz az álom utolsó morzsáit is elűzte. Ma mégis kicsit fáradtabb volt, mint máskor. A szakajtó a tengerivel ott várta az ajtó mellett, felvette és indult a tyúkudvar felé. Kint még csak derengeni kezdett a hajnal.

Kiszórta a tengerit, a kútból friss vizet hozott, csak ezután engedte ki jószágot. Aztán visszament a házba. Itt is elvégezte a reggeli teendőket. Mire mindennel végzett eléggé elfáradt.

Ahogy leült a lócára, tekintetét a házioltárra emelte, keze önkéntelenül imára kulcsolódott. A Miatyánkat még hangosan mondta, aztán saját fohászát már hangtalanul, csak magának.

- Tudom, hogy sokszor kértem már tőled Uram főleg erőt. S adtál is, lásd kibírtam, még most is itt vagyok. Hozzád imádkoztam, amikor gyermekként, szigorú apai tekintettől kísérvé dolgoztam a földeken. Te segítettél, amikor anyám beteg lett. Volt erőm gondozni, testvéreket nevelni. Erő kellett, hogy el tudjam temetni. Adtál segítséget is: időt a szerelemre, boldogságra is. Csak Pistámat ne vette volna el a háború. Nélküled nem tudtam volna

felnevelni Ádámkámát. Erőt adtál, amikor el kellett engedni a főiskolára, pedig tudtam, hogy nem jön többé vissza. Igaz, hogy minden este telefonál, de ez mégsem ugyanaz. A jó szomszédok is mind elmentek.

84 év (s közben nagyot sóhajt).

Nem kell már az erő, hiszen már az unokám is férjhez ment. Csak Pistámhoz mennék.

Merengő

Ködös tavaszi hajnalra ébredtem. Alig múlt három óra. Sehogy sem akaródzik kibújni a takaró alól. Aludnék még, de szempillám mögé és gondolatomba már befurakodott a tudat, hogy kelni kell. Felöltözöm, megiszom a kávé és indulok a buszhoz. Pár perc és már robogunk a gyár felé. Fázósan húzom össze a kabátomat „megint nincs fűtés” – gondolom, és bambán kilesek az ablakon. Lassan virrad, előbb csak egy halványpiros csík az ég alján, aztán lilába öltöznek a fellegek. Már látszanak a mezők, s a távoli hegyek. Ahogy nézem az elsuhanó tájat, egy vers jut eszembe, amit még gyerekkoromban tanultam, s azóta vissza-visszajár.

„Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent”

Ahogy hallom a költő szavát, egyszerre megelevenedik a táj! Amint áthajtunk egy falun, mintha megállt volna az idő. A parasztházak kis ablakszeméi őrzik a család történetét. Mintha a mi falunkban járnék, mintha a nagymamám jönne ott, kosárral a karján.

Robogunk tovább. Míg áthajtunk az erdőn, mezőn és gyümölcsösök között felvillanó fehér fejfák jelzik, hol van a temető. Gondolatban megint otthon járok, csendesen imádkozok egy sírhant fölött. Néhány perc csak, és jön a város vasúttal, bakterral, gyárral, és rengeteg dolgozni akaró emberrel. A városról eszem-

be jut a park, s az iskola, ahol még hittük a csodát s a boldog ifjúságot. A szobrok őrzik a nevetésedet és elnéző mosollyal bocsájtják meg vétkeinket. Valóban mit lát, „ki gépen száll fölébe”? Mire a gyárhoz érünk, teljesen magukkal ragadnak ezek a gondolatok, pedig ami egy tizenkét órás műszakban ránk vár, az inkább egy „erőltetett menet”.

Aztán műszak végén ismét hazafelé zötyögök a buszon. Az esti félhomályban megint felsejlik a vers: „a házfalokról lecsorgó vöröslő fájdalom” le-leragadó szempillám mögött látom a pislákoló gyertyalángot a pinceablakokban. Az álom-ködön keresztül mint-ha látomás részese lennék valahol, egy országúton, csontsoványra fogyott, rongyos, tántorgó emberek között. Kurta vezényszó jelzi, 10 perc pihenő. Kábán állnak, nem mernek leülni, mert az elgémbereedett izmokkal nem lehet elindulni ismét. Aztán valaki mégis lerogy. Arrébb az árokparton ketten ülnek, az egyik rongyos füzetbe ír valamit.

- Mit ír? - kérdi a másik.

- Verset - mondja ő csendesen.

- Minek? Kinek?

- Engem Fanni hazavár.

- A szőke fiút, meg az anyja várta....- nem fejezi be.

A költő felnéz, majd óvatosan kitép egy teleírt lapot, s társának nyújtja:

- Ha nem érnék haza, vigye el Fanninak.

Nem szólnak többet, indulni kell.

Megborzongok, s erre felébredek.

Mi már nem tudjuk, milyen lehet a munkatábor. A versek mégis égető lángként festik vörösre az eget, s földet, mint maga a háború. Én mégis hiszem, hogy a jelet nem véletlenül írta ránk a béke ujjja, s lesz még olyan ez az ország, amilyennek a költő szeretette volna.

Visszatérés

Ülök a keszthelyi strand egyik kövén. A lábamat simogatja a hűs Balaton. Hallgatom, a monoton vízcsobogást, a madárdalt és élvezem a kora nyári Nap melegét. Az egészszööl olyan béke árad, hogy azt le sem lehet írni.

Hirtelen ötlet volt, hogy idejöjjeek, magam sem tudom miért... de most, örülök, hogy itt vagyok. A víz hideg, még nincs strandszezon, s nekem, most pont ez a jó. Így zavartalanul élvezhetem a harmóniát. Nézem a vizet, s hallgatom az apró csobbanásokat. A túlpárt párafelhöbe vész, mégis látni vélem azokat a helyeket, ahol már jártam.

A stég felöl hallatszö gyerekkacagás eszembe juttatja az első találkozást. Nyolc éves voltam, amikor édesanyámmal először jártam itt. Kicsit féltem, mert végtelennek tűnt és hideg volt, de aztán lassan összebarátkozunk. És jönnek sorban az emlékek, mert bár elég messze lakom, mégis néhány évente eljutok ide. Így lett a Balaton tanúja és örzöje az én boldogságaimnak.

A gyerekkori nyaralásokra úgy emlékszem, mint valami álomképre, amely mosolyra fakaszt, és eröt ad a hétköznapok küzdelmeihez. Aztán jöttek a felnöttkor örömei. 1986-ban Füreden voltunk nászúton, s bár a Balaton téli álmát aludta, én tudom, hogy megörizte a nevetésemet, mert amikor erre járok ma is érzem az akkori boldogság lüktetését a szívemben. Nyolcvannyolcban Siófokon nyaraltunk. Esös, bánatos időt fogtunk ki, de az örömet semmi nem ronthatta el, hiszen akkor vártam első gyermekemet. A következő években már igazi családként tértünk vissza. Akkor és ott csak a gyerekek számítottak, hogy a velük töltött idő olyan emlék legyen, amely melegséggel járja át mindnyájunk szívét. Szinte hallom a kacagásukat, egy-egy nagy hancúrozás után, ahogy kifáradva elhevernek a pléden a fűzföi strandon. Amikor

hazaindultunk, az utolsó ötszázasomból vettünk főtt kukoricát, de tudtam, hogy az együtt töltött időt és az élményeket nem lehet pénzben kifejezni.

Aztán teltek az évek, a lehetőségeink egyre szűkösebbek lettek. Átalakult az életünk. Egészen más szituációban jutottam el Szigligetre. 2008-ban az Irodalmi Rádió alkotótáborában vettem részt. Egyedül jöttem és ez merőben új volt. Nagyszerű barátokat ismertem meg, és felfedeztem magamban az alkotás és önkifejezés képességét és örömeit. Az irodalom mellett volt itt minden más is. Kellemes beszélgetések egy pohár bor mellett, kirándulások, strandolás, és sok-sok nevetés. Fontos lépést tettem itt önmagam megismerése felé. Azóta is visszavágyom...

Talán ez a gondolat vezetett ide tudat alatt, amikor Alsóörsön nem hazafele indultam, hanem az ellenkező irányba. Most csak egy szomorú kiránduló vagyok, de az itt megtalált boldogságmorzsaik erőt adnak a folytatáshoz.

A számkivetett

Ülök a villamoson és kicsordul a könnyem. Letörlöm, körülnézek. Nem látták, engem sem látnak. Furcsa magányosság egy milliós nagyvárosban. Eltöprengek, ha még ez a vékony drót sem lenne... Úgy hozta az életem, hogy messze kerültem az otthonomtól. Az elmúlt két hónap keserves segélyen kínlódása után munkát kaptam Pesten. Dolgoztam már máskor is távoli városokban, most mégis minden más.

Hirtelen kellett szállást találnom, elfogadni egy zajos, rohanó nagyvárost, feltalálni magam egy új munkahelyen, szembekerülni vele, hogy nem vagyok már fiatal. A kollégák okosabbak, szebbek,

fiatalabbak, mint én. A munkán kívül nincs közös beszédtemánk. Az adminisztráció bonyolultsága, a kapkodás, és a rendszertelenség végtelenül kimerített. Nincs telefon, tv, internet, nincs kihez szólni! Magam vagyok.

Két hétbe telt mire elkezdtek letisztulni a dolgok. Amikor eljuttam odáig, hogy vettem egy olcsó telefont, akkor kezdődött az olimpia.

Régen együtt néztük a közvetítést drukoltunk és önfeledten örültünk a magyar sikereknek. Most egészen mást jelent. Most csak hallgatni tudom a telefonon fogható rádión keresztül. A fülhallgató vékony drótja, köldökzsinórként köt össze a távolban az eredményekért küzdő sportolókkal.

S miközben lélegzet visszafojtva hallgatom a közvetítést, érzem, hogy új erővel tölt el, mintha nem csak értem, hanem velem küzdenének. Ahogy megszületett az első aranyérem és sorban a többi érme és szép helyezések, úgy tanultam meg megküzdeni a saját feladataimmal.

S bár igen stresszes időszak volt ez számomra, a könnyeim mégis a büszkeség, az öröm, és a hála könnyei, mert bátorságot és hitet adtak nekem, és nem a fájdalom, a düh, és tehetetlenség könnyei.

Épp ezért nem bánom, ha látják.

Merj álmodni

Teljesen átlagos kisfiú volt. Barna haj, zöld szem, kerek arc, kissé elálló fülek, némi szeplő. Az óvodában sokat játszott és nevetett.

A bajok az iskolában kezdődtek. Hol a kabátja szakadt el, hol a szemüvege esett le, valamilyen titokzatos ok miatt. Ha kérdezték, vagy azt mondta, hogy elesett, vagy csak nézett maga elé és

nem szólt. A szülei hiába kérdezték a tanárokat, azok sem tudtak semmit: „nem lehetnek ott mindenki mellett”. Aztán egy nap két monoklival jött haza, és tőle szokatlan módon sírni kezdett. Kérdésében benne volt a düh, a fájdalom, és a sértettség:

- Apa mondd, miért pont Ede? Miért ezt a nevet kellett nekem adni?!!!!!! Nem gondoltátok, hogy pokollá teszitek az életemet?

Apja megdöbrent, nem értette fia kifakadását. Egy percig gondolkodott, majd a válaszhoz segítségül hívta a nagy fényképalbumot.

- Gyere, elmondom hogyan volt - mondta, és megsimogatta a gyermek fejét. Ahogy lapozta és minden képhez mesélt valami, mintha időutazásra vitte volna, de csak lassan nyugodott meg annyira, hogy oda tudjon figyelni.

- Nos ő az - mutatott egy méltóságteljes cilinderes öregurat -, ő a dédapád, aki után a nevedet kaptad. Egyrészt iránta való tiszteletből, másrészt meg, mert arra gondoltunk, hogy ha neki szerencsét hozott, hát neked is hoz. Ő volt a családban, aki szintén jól bánt a számokkal, akárcsak te. Abban az időben ez nagy adomány volt, hiszen ösztönösen érezte, mibe fektesse azt a kevéske tőkét, amit az apjáéktól örökölt. Először vett egy kis földcsékét, majd pár év múlva már a tőzsdén forgatta a vagyonát. Ám amikor beütött a krach, ő megduplázta a befektetést. Inentől kezdve hívták méltóságos úrnak, és ha addig lett volna, aki csúfolta, vagy kinevette volna, már az sem tette. Mivel azon a napon születted, amelyiken ő, így kaptad a neved. Olyan borzasztó?

- Igen az! - mondta a gyermek még mindig könnyeit törölgetve. - Azt, hogy Hevedered-e? még megemésztettem valahogy, gondoltam, hogy majd megszokják. De mindig van valami. A Heved-neved és a Heved-ered után most itt a Heved-eredé és még ragozhatnám.

- A dédapád után csak egy mondás maradt fent: „Méltóságos Heveder kit az eső sose ver”. Gondolj erre, és ne feledd, ha felnősz már nem fognak csúfolni.

Többet nem beszéltek a szerencsétlen névről. Ede lassan felnőtt, elvégezte a közgazdasági szakközépiskolát, könyvelő lett. Munkát is kapott egy bankban. Nem keresett rosszul, lakása, és autója is volt, mire harminc éves lett. A dédapai örökség egyszerre volt áldás és átok. Mert a bankszakmában tényleg elismerték, tudása is volt, meg szerencséje is. De magányos volt, mert ha néha el is ment társaságba, bemutatkozás helyett csak zavartan makogott valamit és ez kihatott az egész beszélgetésre. Inkább nem is járt sehova. Ez így ment volna az idők végezetéig, ha nem jön a legjobb barátja, a Gyula és el nem citálja egy előadásra. Váltig állította, hogy rátalált a bomba üzletre.

- Én nem akarok váltani, kényelmes nyugodt életem van - mondta ő.
- Csak egyszer gyere el és hallgasd meg őket! Aztán ha nem látsz benne fantáziát, nem erőltetem.

Ebben maradtak. Egy csütörtök este Ede elkísérte Gyulát a művelődési házba. A termék nem volt érdekes az MLM rendszerű üzletet is ismerte már, de az előadó lelkesedése és amiről beszélt, egészen magával ragadta. Hazafelé menet is csak ez a mondat járt a fejében: „Merj álmodni!”. Talán azért ragadta meg ez a mondat, mert ő még soha sem álmodott merészet és igazán nagyot. Nem tudta mit hoz a jövő, de érezte, hogy valami visszavonhatatlanul magváltozott. Másnap reggel, amikor felébredt, már azt is tudta, hogy mire vágyik. Álmában repült valahonnan valahová. Ez azért volt jóslatszerű, mert iszonyodott a repüléstől. A világ másik felén is járt már, kocsival, vonattal, hajóval, de repülővel sohasem. A legendás dédapa ugyan is egyszer felszállt és majdnem lezuhant. Ő pedig hitt a sorsban, és nem akarta provokálni. Bár az üzletbe nem lépett be, a bankban kettőzött erővel

dolgozott és haladt előre. Szorgalmával és jó döntéseivel egyre nagyobb tiszteletet vívott ki magának és már régen nem csúfolta senki.

Eltelt öt év és megvette a kis repteret a szomszéd város határában. Elhanyagolt volt, de nem reménytelen. Innentől kezdve ez volt az élete. Nem látott, nem hallott, alig evett és alig aludt. Még így is két évbe telt, mire elindult az első fapados járat a szomszéd államba.

Ahogy ott állt az irányító toronyban és figyelte, ahogy a gép a kifutópályára kanyarodik, mérhetetlen büszkeség öntötte el. A feliraton megcsillant a nap, és ő tudta, hogy a dédapja mosolyog odafent.

A gép lassan felemelkedett, a pilóta beleszólt a mikrofonba:
- Kedves utasaink a HEVED AIR köszönti önöket első járatán!

P. Borbély Katalin honlapja:
<http://www.katinka.eoldal.hu>

*A Barátok Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
